

Aktüel Kültür Dergisi / Eylül 2025 / Sayı 187 / Fiyatı 110 TL

İNSAN VE HAYAT

GENÇ HAYAT

- EĞİTİMİN KLASİKLERİ Mİ,
YAPAY ZEKÂ MI?
- RESİMLERDEKİ ÖZLEM:
BABASINA DOKUNAMAYAN KIZ
- SİNEK-NÂME

süzgeç

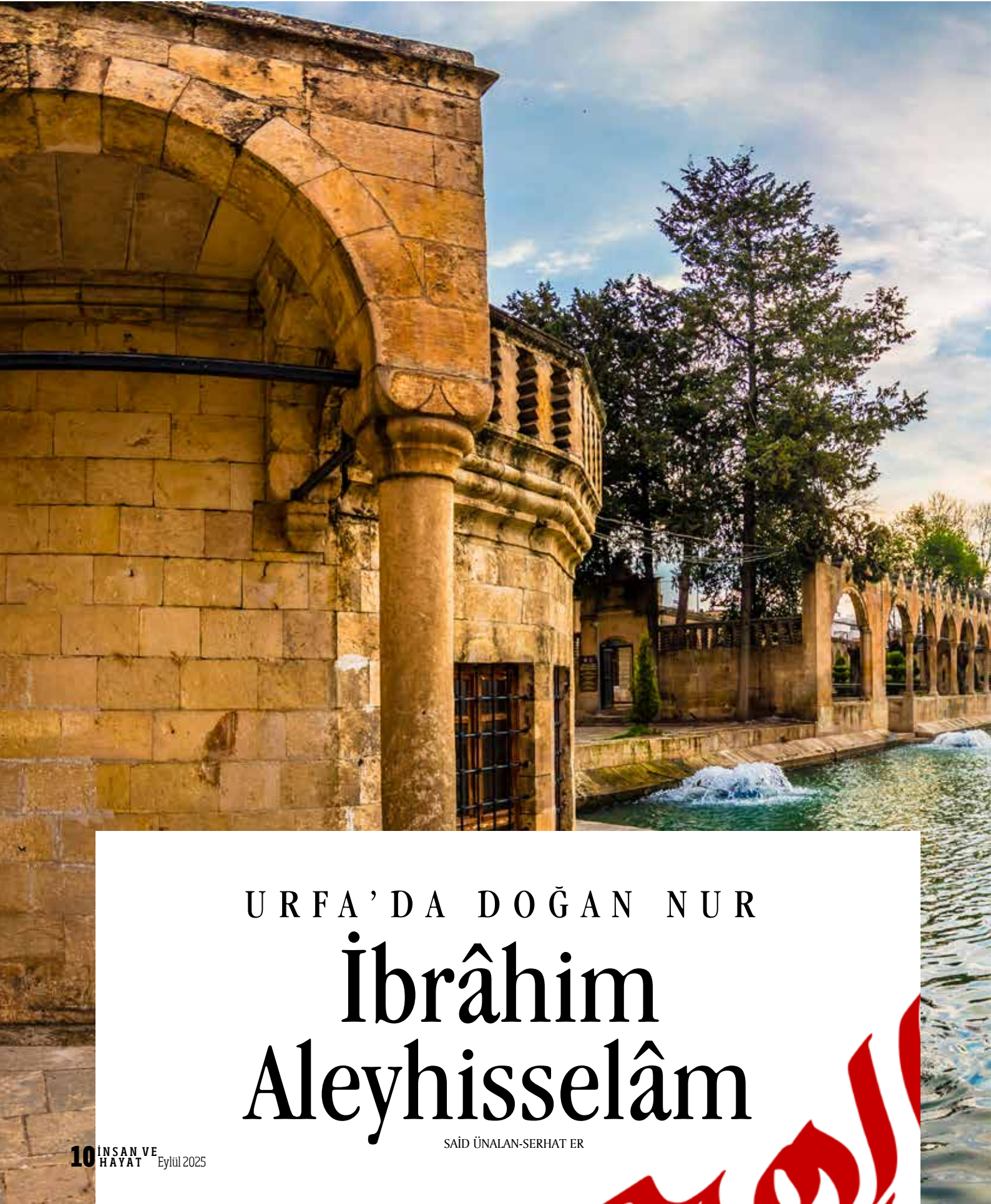
ZAMANIN VE DUANIN
EŞİĞİNDE BİR ŞEHİR: URFA

URFA'DA DOĞAN NUR

İbrâhîm

ALEYHİSSELÂM

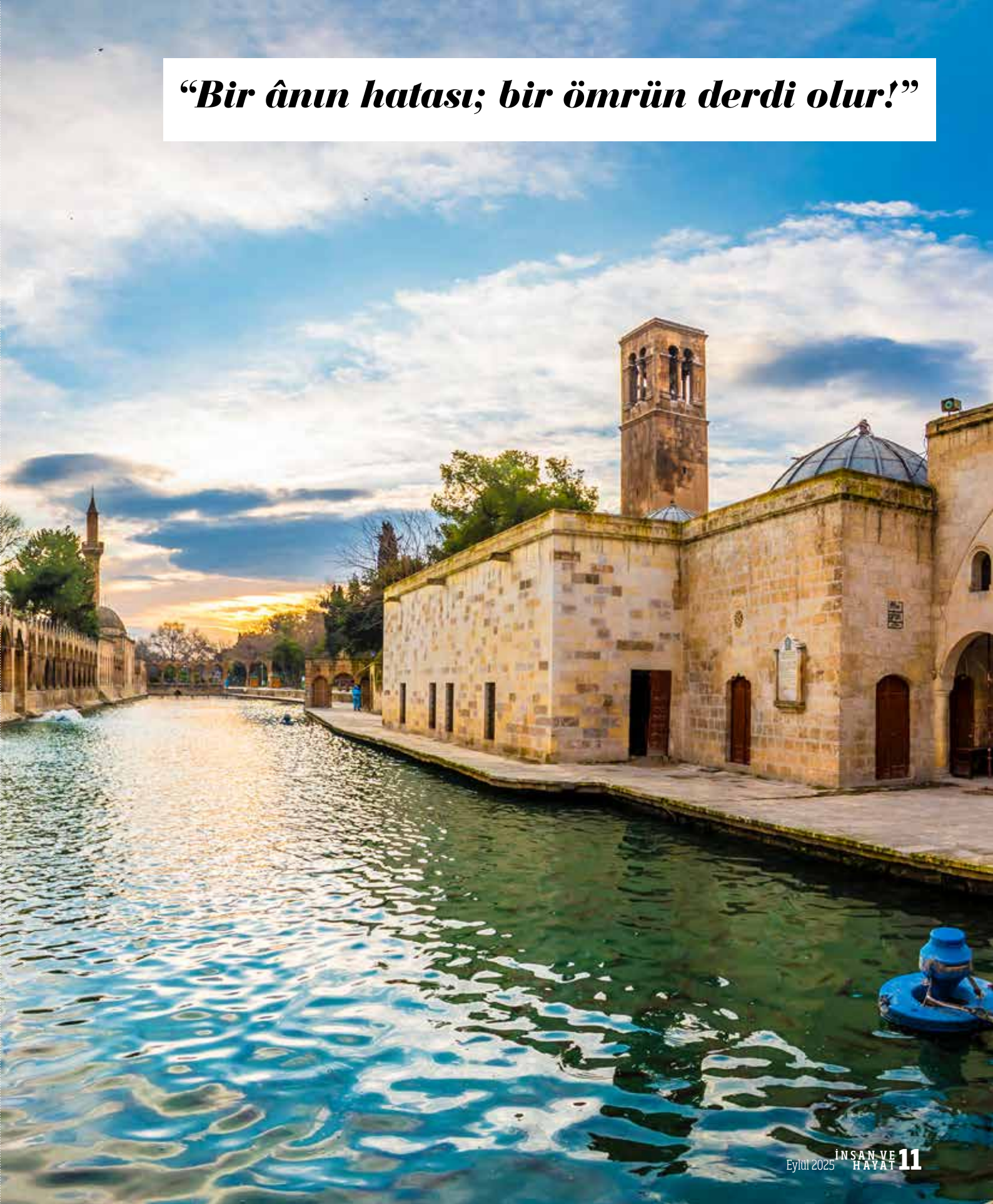

URFA'DA DOĞAN NUR

İbrâhim Aleyhisselâm

SAİD ÜNALAN-SERHAT ER

“Bir ânın hatası; bir ömrün derdi olur!”

1

Misafirperverlik

Urfa ve çevresinde misafirperverlik, İbrâhim Aleyhisselâm'ın bir mirası olarak kabul edilir. Urfalılar, sofralarına misafirsiz oturmamaya özen gösterirler. Eskiden demiryolu ve havayolu yokken, İstanbul'dan ve Anadolu'nun dört bir yanından yola çıkan hacılar, önce Urfa'ya uğrayarak İbrâhim Aleyhisselâm'ı ziyaret ederdi. Urfalılar da bu yolcuları büyük bir cömertlikle karşılar, bu manevi yolculuğa misafirperverlikleriyle ortak olurlardı. Bu sıcak karşılama, hafızalarda yer etmiş bir Urfa geleneği olarak hatırlanır.

2

Bülbül

Urfa'da anlatılan bir rivayete göre, İbrâhim Aleyhisselâm ateşe atıldığında, küçük bir bülbül de kendini ateşe atmak ister. Cebrail Aleyhisselâm, onu durdurur ve nedenini sorar. Bülbül, "Ben de bir şey yapamıyorum ama hiç olmazsa onunla birlikte yanayım istedim," der. Bu samimi niyet karşısında Cebrail Aleyhisselâm, ona bir dileği olup olmadığını sorar. Bülbül de, "Ben, Allah'ı bir ismiyle zikrediyorum ama tüm güzel isimleriyle anmak istiyorum," der. Bu dilek kabul edilir ve o günden sonra bülbül, sabahları, Allah'ı en güzel isimleriyle zikretmeye başlar.

3

Katır

Rivayete göre, İbrâhim Aleyhisselâm için yakılan ateşe odun taşıma görevi katıra verilmiş. Katır, bu görevi kabul edip odunları taşımış. Bu sebeple soyu kesilmiş ve o ateşe odun taşıyanların nesli de imanla nasiplenememiştir, denir.

4

Çiğ köfte

Urfa'da anlatılan bir başka kıssaya göre, İbrâhim Aleyhisselâm ateşe atıldıktan sonra ona gönülden bağlı olanlar büyük üzüntü yaşamış. Günlerce evlerinde ateş yakmamışlar. Yemek pişiremedikleri için buğday, acı biber ve eti yoğurarak bir yiyecek hazırlamışlar. İşte çiğ köftenin bu şekilde ortaya çıktığı rivayet edilir.

İbrahim Aleyhisselam Kıssası Halk Arasında Yaşamaya Devam Ediyor

5

Halil İbrahim Bereketi

Urfalılar arasında, hatta yurdun dört bir yanında şöyle bir dua yaygındır: "Evine Halil İbrahim bereketi insin." Birinin evine bolluk ve bereket dilenirken söylenen bu söz, zamanla bir deyim dönüşmüştür. Urfalılar, birinin malına mülküne hayır duası etmek istediklerinde bu ifadeyi kullanır. Bu deyim, İbrâhim Aleyhisselâm'ın sofrasındaki cömertliğin ve misafirperverliğin bir hatırası, ondan bir nasip alma arzusunun ifadesidir.

6

Vur Ha'dan Urfa'ya

Halk arasında şöyle bir anlatım vardır: Nemrut ve adamları, Allahü Teala'ya kafa tutar, kendilerini üstün görürlermiş. Allahü Teala da onlara küçücük bir sivrisinek sürüsü gönderir. Sinekler, kibirli orduyu perişan eder. Nemrut, sarayına saklanır ama kaderden kaçamaz. Bir topal sivrisinek, Allah'tan izin alarak saraya girer ve Nemrut'un genzine süzülür. Ne çıkarılabilir ne de öldürülebilirmiş. Her hareketinde sinek kımıldar, Nemrut azap içinde kıvranırmış. Sonunda adamlarına kendi kafasını tokmaklatmaya başlar, "Vur! Vur! Vur! Vur Ha! Vur Ha!" diye bağırırmış. Vur Ha'dan Urfa olmuş.

EYLÜL 2025

süzgeç

Zamanın ve Duanın
Eşiğinde Bir Şehir:

Urfa